

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre.....	16 kor.
Negyedévre.....	4 „
Helyben házhoz hozva:	
Egész évre.....	20 kor.
Negyedévre.....	5 „
Vidőkre postán szállítva:	
Egész évre.....	24 kor.
Negyedévre.....	6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A szőlőtermés és az agrárprogramm.

Magyarország szőlőbirtokosainak a száma körülbelül 450.000. A segéd munkások figyelembevételével 670.000-re tehetjük a bortermelésben érdekelt családok számát. Egy családot átlag négy lélekkel számítva, azt látjuk, hogy közel három millió lakos jövedelmének egyedüli, vagy legfőbb forrása a bortermelés.

Már ez a számadat is eléggé mutatja, hogy milyen óriási jelentősége van nálunk a bortermelésnek és milyen fontos ránk nézve az, hogy termelt borainkat jól értékesíthessük.

Sajnos lelkiismeretlen borpancsolók óriási károkat okoztak a magyar szőlőtermelőknek azzal, hogy hamisított italokat hoztak forgalomba és a magyar borok hírnevét megrontották, fogyasztóinkat visszariasztották. Kiszámíthatatlan kárt szenvedtünk e miatt.

Csak legujabban kaptunk ezek ellen a visszaélések ellen hatékony törvényes védelmet az 1908. évi bortörvényben, mely a pancsolásnak és hamisításnak minden fogását büntetésekkel sújtja.

De alig lépett életbe ez a törvény, már is mozgolódnni kezdtek ellene egyes kereskedői körök. Panaszkodnak a

törvény szigorú intézkedései ellen, azokat a kereskedelem ellen intézett mérenyletnek nevezik s minden erejüket megfeszítik, hogy visszacsinálják azt az aranykorszakot, mikor az Engel-féle kereskedők nagy vagyont harácsolhattak össze a borpancsolásból.

Ezt a mozgalmat, mint a közzétett agrárprogramm javasolja, teljes eréllyel vissza kell utasítanunk.

A filoxera által elpusztított szőlők helyreállítása óriási áldozatokba kerül s most, mikor gazdáink a tengernyi munkát és pénzt befektették odajutottak, hogy nem tudják boraikat eladni. A legfinomabb hegyi borokkal telt hordók garmadája hiába várja a vevőt. Nemcsak a külföld vesztette el bizalmát boraink iránt, de a belföldi fogyasztás is romlott. Mert hiába adja a gazda olcsón a mustot, a kisfogyasztó mégis alig bír tiszta és olcsó borhoz jutni. Kap ellenben drága pénzért hangzatos név alatt olyan élvezhetetlen folyadékot, mitől nem hogy megjönne, de elmegy a kedve. A szőlőkölcsönökkel terhelt gazda pedig majd megfullad a saját nyakán maradt borában.

Ilyen viszonyok között úgy a termelőknek, mint a fogyasztóknak óriási ér-

dekük, hogy a borkezelés tisztaságát és a forgalomba hozott italok valódiságát a lehető legéberebb ellenőrzés biztosítsa. Az erre szolgáló törvényes védelmet tehát nemhogy feladnánk, sőt közérdekből annak teljes szigorral való végrehajtását követeljük.

A borpanosolás ellen védekezünk azzal is, hogy magas vámokkal igyekezzünk megnehezíteni a mazsolaszőlő behozatalát, mely kiválóan alkalmas a borok édesítésére. Az így édesített borokat azután hegyi borok elnevezése alatt hozták forgalomba s ezzel hegyvidéki termelőinknek tisztességtelen és türehtetlen versenyt okoznak.

Régi törekvésünk a boritaladó törlése, vagy legalább leszállítása. Ezt a követelést fenntartjuk a jövőben is. Meggyőződésünk, hogy ennek az adónemnek törlése után nagymértékben emelkednék a borfogyasztás s a fejlődő szőlőtermelés még sok ezer és ezer magyar családnak biztosíthatna megélhetést. A szőlőtermeléssel foglalkozók adózásképege pedig növekednék úgy, hogy amit az államkincstár a vámon elveszít, azt csakhamar a réven nyerné meg.

Minden intézkedés, mely a bortermelés érdekét szolgálja, tulajdonképpen

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Szerelmi őrjöngés.

Irta: T. Crutchley.

Beszélgetés közben végre Spa-ba érkeztek. Mikor a csarnokba léptek, a gyorsan körültekintő ezredes egy gyönyörű szép szőke nőt pillantott meg, aki pongyolán hátradőlve ült kényelmes karosszékekben. Arthur előlépett és bemutatatta:

— Engedje meg, hogy nagybátyámat bemutatthassam. Mrs. Laurier — Brough ezredes.

A nő felállt és bizonyos féltékenységgel kezét nyújtotta az ezredesnek. Gondos öltözéke kiváló izléséről tanuskodott. Az arcán jelentkező indiszkrét vonalakat, idő előtti redőket a beállott estszürkület láthatatlanná tette. Az ezredes leplezetlen csodálkozással bámulta a fejedelmi termelt asszonyt.

— Laurier... Laurier! — ismételte élénken. — Talán Charlie Laurier rokona, aki a huszonegyes lovasoknál szolgált.

A nő mosolygott, de szürke szemében gyau és bizalmatlanság lappangott.

— A férjem volt! — válaszolta erőltetett nyugalommal.

— Örvendek, hogy megismerhettem! — mondta az őrnagy őszinte elragadtatással. — zives engedelmével majd elbeszélgetünk a régmúlt időről. Mindenekelőtt azonban, kérek Arthur, vezess a szobámba, hogy lerázhasam magamról az utiport.

Hallgatagon indultak a lépcsőn felfelé. Arthur izgatott volt. Mialatt egy szolgáló a ruhákat kicsomagolta, a fiatal lord idegesen járt fel-alá a szobában.

— Bácsikám, ismerte Laurier urat? — kérdezte mikor már az ezredessel magára maradt.

— Hogy ismertem-e? Együtt szolgáltunk és ő volt az ezred legvigább, legkedélyesebb fickója. De az már régen... nagyon régen volt...

II.

Lady Haylings csak az est beáltával szakíthatott magának időt sógorával egyedül beszélhetni, noha erre már korábban is kereste az alkalmat.

— Mit tegyünk? — kérdezte kétségbeesetten, mialatt aggályos könyek gyülemltek szemében. Az ezredes megfogta a kezét és udvariasan simogatta. Részteljes tekintete vigasztalólag hatott a kétségbeesett anya fájdalmára.

— Azért hívtam meg önt, hogy gyógyítsa ki Arthurt a szerelmi őrjöngéséből és ön éppen az ellenkezőjét cselekedte! — mondta szemrehányólag.

— Nos, mit cselekedtem?

— Még tápot nyújtott Arthur őrjöngésének, mert az egész este annak a nőnek udvarolt és feltűnően csak vele foglalkozott.

— Hisz az természetes, édesem, mert önön kívül, Mrs. Laurier az egyetlen szép asszonyszemély az egész házban.

— Reményilem, kedves rokon, nem azzai a szándékkal jött, hogy kizárólag őt szórakoztassa. Ezt az eljárását — engedje meg, — mégis csak különösnek tartom.

— Ön igaztalan velem szemben, holott köszönettel tartozna azért, hogy a négy szemközti találkozást megakadályoztam.

— És ezzel azt a feltevést érlelte Arthurban és valószínűleg a nőben is, hogy szerelmüket helyesli. Az az asszony, olyan kárörvendve nézett rám, mintha azt mondta volna: »Lám, a bácsit is megnyertem ügyemnek!« Mi fog most történni az ön elutazása után? Én feltétlenül megbízom az ön diplomáciai ügyességében.

— En pedig az ön természetes eszében, Florence. Nem volt tanácsos Arthurt erre az unalmas helyre hozni, ahol messze földön Mrs.

Teljes tisztelettel:

UJHELYI RÓZA

női kalap különlegességi üzlete
NAGYVÁRAD, RÁKOCZI-UT.
TELEFON 130. TELEFON 130.

Tavaszi értesítő!

Szives tudomására hozom a m. t. hölgy közönségnek, miszerint

eredeti párisi modell kalapjaim

megerkeztek és azok üzletben bármikor megtekinthetők.

Kedvező párisi összeköttetésem révén abban a helyzetben vagyok, hogy a versenyt felvehetem a fővárossalsi.

a szociális politika körébe vág, mert a szőlőművelésben érdekelték tulajdoni része kisbirtokos, akiknek gazdasági és társadalmi helyzetén javítani mindenképpől álló kötelességünk.

A politikai helyzet.

A munkapárt minisztereinek álláspontja a választói jog kérdésében annyira kiélesedett, hogy azok elsimítása elsőrendű feladat. Bizonyos, hogy ez ellentétek első eszköze lesz a folség budapesti tartózkodása s a királyi kihallgatások célja épp az ellentétek áthidalása. Értesülésünk szerint a folség pártkülömbőség nélkül szólítja maga elé a pártok vezetőit. A király Budapestre a jövő hónap negyedikén érkezik. Ujból lesznek kihallgatások és hosszú tárgyalások és valószínű, hogy a dolog addig annyira megéri, hogy május tizedikén, amikor elérkezünk az országgyűlés összehívásának utolsó terminusához, már más kormány fogja az összehívó királyi kéziratot ellenjegyezni.

Khuen a királynál.

Khuen-Héderváry miniszterelnök ma déli egy órakor Bécsbe érkezik és délután két órakor a király kihallgatáson fogadja. Az eddigi intézkedések szerint a miniszterelnök még ma délután a Semmeringre megy, hol néhány napot fog üdülés céljából eltölteni.

Zichy és Lukács Bécsben.

Zichy János gróf vallás- és közoktatásiügyi miniszter tegnap este Budapestről Bécsbe érkezett.

Lukács László dr. pénzügyminiszter tegnap este 5 óra 40 perckor Semmeringből Bécsbe érkezett. A közös miniszteri tanácskozás elhalasztására vonatkozó táviratot csak az utolsó órában kapta meg és így utazási tervét nem változtatta meg, hanem Bécsben bevárja

Khuen Héderváry gróf miniszterelnököt és csütörtökön délután Budapestre utazik vissza.

Tisza Szatmártt.

Tisza István gróf Kereszteszgyhi Lajos szatmári munkapárti jelölt támogatására vasárnap délután Szatmárra érkezik. A Pannónia szálló disztermében gyűlés lesz, melyen Tisza István gróf is beszélni fog. A rend fenntartása érdekében a szükséges intézkedések megtétek.

Héderváry audienciája.

Héderváry miniszterelnök 2 órakor jelent meg a királynál kihallgatáson. Az audiencia másfél óráig tartott, mely után Héderváry Lónyai altábornagyot az ujonnan kinevezett főszállásmester látogatását fogadta. Később Lukács jelent meg a miniszterelnöknel, akivel egy félóráig tárgyalt. Az audienciáról a hivatalos jelentés annyit közöl, hogy a király nagyon kegyesen fogadta Héderváryt, aki a folyó politikai ügyekről tett jelentést az uralkodónak. A miniszterelnök az éjjel utazott el Bécsből.

Választási mozgalmak.

Karhatalmat kérnek mindenfelé.

Teljes erővel folyik mindentelé a választási előkészület. A jelöltek kortesei elárasztanak minden kerületet és kortesnyelven szólva dolgozzák a szavazókat. Ez a munka, amit a különböző pártok jelöltjei érdekében fejtenek, valósággal lázban tartja a községeket. Régen nem volt már oly heves készülődés választások előtt, mint amilyen most folyik. A kortesek munkájától a lakosság még a tavaszi munkáját sem képes végezni. Nem egy községben van úgy, hogy a kortesek kimennek a szavazók után a mezőkre és ott is kapacitálják őket.

Nincs az a szavazó a vármegyében, aki

esetleg még ingadozik, hogy erről ne tudának a kortesek. Ezeknél alig teszi be a munkapárti kortes az ajtót, már a függetlenségi nyitja ki, aki ha sokáig időzik, különösen a román lakta vidéken, még üdvözölheti a nemzetiségi kortest is. Szóval, aki bírja, az marja.

Ezek azonban még csak a csendesebb képek, azonban vannak kerületek, ahol a választók valósággal fanatizálva vannak. Ezek már veszélyesek. Az ilyen kerületbe vagy községbe az ellenpárt embereinek életveszélyes a tartózkodás. Különösen a nemzetiségi jelöltek kortesei fejtenek ki erős munkát, a mellyel kiközzentik a csendes polgárt nyugodt életmódjából és valósággal olyanokká teszik őket, hogy szóba se lehet állani velük.

Előre megjósolhatjuk, hogy a vármegye pár hét alatt olyan lesz, mint egy megszállott ország, ahol a lakosság számával vetekedni fog a csendőrök és katonák száma. A fősolgabírák már jól látják, hogy mily veszedelmes helyzet vár a vármegyére és egymásután kéri a csendőrségek megerősítését, a katonaság kirendelését. És ez mind-mind kinek a rovására fog menni? A polgárságra! A katonaság ellátását a lakosságnak kell megfizetni, ez pedig bármily olcsó is a katonaság, mégis nagyon drága mulatság azért a kevés kortespénzért, amit a jelöltek osztogatnak.

A terhekől eltekintve, ilyen körülmények között leghelyesebb, ha a polgárság tartózkodik minden olyan meggondolatlanság elkövetésétől, mely a fegyverek használatát provokálja. Ova intünk mindenkit, ne engedje magát annyira elragadtatni, hogy e miatt véres szerencsétlenségek következzenek be.

Hogy a legkisebb eset is elegendő lesz a karhatalom közbelépésének, arra elég bizonyosság a nagy felszerelés, amit most végeznek a kerületekben. A csendőrségeket mindenütt erősítik. A legújabb erősítés iránt a béli fősolga-

Laurier kivételével alig találhat más nőt, akinek udvarolhatna.

— Ön egészségem helyreállítása szempontjából jöttem csak ide! Mondja, milyen eredményt remél mai viselkedésétől?

— Azt magam se tudom! Öre bizom, hogy értesítsen majd róla, mert én holnap már elutazom.

— Már holnap? Es itt hagy engem vigasztalanul?

— Ne nyugtalanodjék kedves Florence. Az ilyen kényes ügyet nem szabad elhírtelenkedni. Arthur — úgy látszik — még habozik, mert nyílt ellenkezésemet — melyre bizony számított — nem tapasztalta részemről. Azután már derengeni kezd nála a meggyőződés, hogy nem ugyanazon nemzedékből származnak. A legtöbb ember, akiről társalgás közben a nővel szándékosan megemlékeztem, már régen meghalt. En azonban feltámasztottam őket, csak azért, hogy Arthur a saját ifjúságának tudatába jusson.

— Ezt okosan tette, de mi történik, ha ön most eltávozik?

— Számításom szerint a szerelmi öröngés most már a higadtabb gondolkodásnak ad helyet. Ha pedig ez meg nem történne, úgy önnek kellene újabb, fiatalabb környezetéről gondoskodnia. Ha szükség lenne rám készsége-

gel eljövök megint, de azt hiszem, most már a betegség sima lefolyású lesz. Jó éjt Florence.

Másnap, a késő délutáni órákban előállott az automobil, mely az ezredes a vasuti állomásra szállította. Míg a többiek a házban tartózkodtak, az ezredes, — mintha csak véletlenül tenné, — néhány szót váltott a soffőrrel, aki szakmájában kiváló ember volt:

— Itt van egy szovereing — mondta az ezredes. — Ha az automobil az állomásról visszajövet olyan baleset éri, mely legalább háromnegyedórát késését biztosítja, akkor legközelebbi találkozásunk alkalmával még egy szovereing-t kap tőlem.

— Értem, sirl — vigyorgott a soffőr. — A fiatal lord ur...

— Később fogja majd tőlem megtudni az okát, ebben megnyugodhatik.

— Nos? — kérdezte lord Arthur, mikor az ezredessel az állomás felé robotott.

— Szeretném véleményemet hallani a kis özvegyről, ugy-e? Hát csábító szépségű asszony! Es ki tudja, — ha lehetne —, talán magam is feleségül venném. De semmi esetre se hirtelenkedném el a dolgot és tőled is elvárom, hogy határozatot legalább egy hétre felfüggeszd. Reményem, ez elég szerény kívánság? Mi!

Lord Hayling meg ragadta nagybátyja kezét.

— Ön kitűnő ember, bácsikám! Es ha ön beleegyezik, bizonyos, hogy a mama se fog ellenkezni. Várok tehát egy hétig. Igérem, fogdom! De reményem, hogy azután már nem lesz semmi akadály?

— Nem! Csak azt akartam, hogy időt nyerj a komoly gondolkozásra. Ha egy hét alatt nézeteid meg nem változnak, Isten neki, vedd el! Sok szerencsét kívánok hozzá!

Az állomásig néhány mértföldnyi ut vezetett. Jelentéktelen kis állomás, mely főleg a herceg számára készült, kinek közeli kastélya az egész vidéket uralja. Egy más, idegen utas érkezése itt valóságos eseményszámba ment.

Mikor az auto a kis épület előtt megállt, az állomásfőnök, aki pénztárnok és jegyszedő is volt egy személyben, — egy fiatal leányka körül szorgoskodott, aki egy halmaz bőrönd és kékításká között alig tudott eligazodni.

— Kétségbeejtő! Hát itt semmiféle járművet nem lehet kapni? — sikoltzott a leányka.

Lord Hayling kíváncsian kérdezte:

— Mi történik itt?

— Ki tudja? Valaki ide tévedt és nem találja az utat! — mondta az ezredes közönyösen.

— Talán illő volna neki az automobilunkat felajánlani?

Az állomásfőnök, pénztáros és jegyszedő

Tisz mellett

WÉBER TESTVÉREK

Nagyvárad

Bémer-tér.

Az árusítás naponta reggel 8 órától és este 7 óráig tart, a berend zsebkönyve, valamint egy hármas pénztáros eladó.

ÉRTESÍTÉS!

Üzletünk átalakítása végett az összes

áruinkat, ugymit: blousok pongyolák, aljak, kabátok, kosztümök,

gyermek ruhák

s egyéb cikkeket e hó végéig minden elfogadható árrban áru-

sítjuk.

biró tette meg előterjesztését az alispánhoz. A béli főszolgabíró nevezetesen azt kérte hogy a jelenlegi őrségeket 24-re szaporítsák. A jelenlegi őrségeken a választási mozgalmak tartalma alatt állandóan 3—3 ember lenne. Ezen kívül kéri a főszolgabíró, hogy a választás idejére a létszámot 36-ra emeljék. Ennyi karhatalomra van szükség, de nem lehetetlen, hogy pár nap múlva már katonaság vonul ki a tenkei kerületbe.

Ugyan így állanak a viszonyok más kerületekben is, ahol szintén izgatott a hangulat és a melynek csak úgy tudnak korlátokat szabni, ha megfelelő karhatalmat helyeznek el.

Szilágy-Csehről értesítenek bennünket, hogy ott tegnap ment végbe a nemzeti munkapárt megalakulása s egyuttal jelölő gyűlése, amelyen a kerület képviselőjelöltjévé nagy lelkesedéssel egyhangulag báró Bornemissza Elemér földbirtokost kiáltották ki. A kerületben a nemzetiségieknek is nagy pártjuk van, de ezek még nem állítottak jelöltet. A függetlenségieknek sincsen még jelöltjük.

A villamosmű szabályrendelet.

Uj tanácsnoki állás szervezése.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a városi villamosmű kezelésére nézve az eddigi szabályrendelet új átdolgozását rendelte el s 3 tagú bizottságot kért fel, hogy az egész kezelést tanulmányozza s e bizottság jelentése alapján Komlóssy József gazd. tanácsnok kidolgozza az új szabályrendeletet, amelyet tegnap délelőtt és délután tárgyalt a tanács s végeredményében odajutott, hogy a kérdést csak akként tudják helyesen megoldani, ha még egy tanácsnoki állást szerveznek s egészen újból osztják be az egyes tanácsnokok ügykörét.

Altalánosságban elfogadták a kiküldött bizottság jelentését.

A legfontosabb az új szabályrendeletben, hogy a villamosmű vezetését egy hat tagú bizottságra bízták, amelynek elnöke az egyik, erre kijelölt tanács. és a v. főügyész a tanács részéről, továbbá a villamosmű igazgatója és főkönyvelője, továbbá a törvényhatósági bizottság által választott két kültag. A cégjegyzést ketten írják alá: egy tanács tag és vagy az igazgató, főkönyvelő és a két kültag valamelyike. A cégjegyzéshez az egyik tanács tag aláírása feltétlen szükséges. Mivel a kültagok bizonyos jutalékban részesülnek, vagyoniilag felelősek.

A tanács tagok (tanácsnok, főügyész) valamelyike minnennap köteles a villamos telepen megjelenni s az igazgatóság legalább egyszer hetenkint ülést tart.

A felügyeletet a tanács eszköli s minden kibővítésből folyó kiadás és más intézkedés a tanács hatáskörébe tartozik; ellenben a költségvetésből folyó kiadások utalása, intézése, teljesen az igazgatóság jogkörébe tartozik. Ha a tanácsból az igazgatóságban levő valamelyik tag nem helyesli az igazgatóság határozatát, vétőjoga van s az ügyet a tanács bírálja el. A tanácshoz a kültagoknak is van felelősségi joguk, de ezek felelőssége a határozat végrehajtását nem gátolja.

Igen fontos pontja az új szabályrendeletnek az, hogy az eddigi villamos felügyelőbizottságot megszünteti, hanem szervez egy világitási bizottságot, amelynek azonban csak véleményezési joga lesz. A világitási bizottság elnöke az igazgatóság élén álló tanács tag s tagjai a v. főmérnök, jékapitány, 10 törvényhatósági tag, a villamos igazgató és főkönyvelő, továbbá két kültag.

Ezután az igazgatósági tagok jutalékára tettek volna át, de itt tünt ki, hogy a reform mélyreható szervezeti kérdésekkel függ össze. — Ugyanis a mai beosztás mellett egyetlen tanács tag sem vállalkozhat a villamosmű igazgatóságára. Az igazgatói teendőket ugyanis csak a városi hivatalos időn belül teljesítheti, de akkor el van foglalva közigazgatási teendőikkel.

Komlóssy József tanácsnok úgy véli a kérdést megoldhatónak, ha a katonai tanácsnoktól az illetőségi, kórházi ügyeket a rendőrséghez adják át s a katonai tanácsnokhoz a közigaz-

gatási ügyek egy részét beosztják s így a másik két tanácsnok ügyei megapadnak s a villamosműhöz az egyik tanácsnok időt nyer.

Gerő Armin egy javadalmi tanácsnoki állás szervezésével véli a kérdést megoldhatónak, aki az összes gazdasági ügyeket vinné.

Lukács Ödön a jövőre való tekintettel is, négy tanácsnoki állást tart szükségesnek, a mostani 3 helyett, de teljesen új munkakör beosztással. Egy tanácsnoki állás kell ugyanis a kulturális ügyek ellátására.

Komlóssy József nem látja szükségét az új tanácsnoki állásnak, hanem az ügyeket arányosabban kell beosztani. E tekintetben nincsen betartva a szervezeti szabályzat intézkedése.

Dr. Thury László v. főügyész most dolgozza át a szervezeti szabályzatot. Ebben már négy tanácsnoki állás szervezését vette fel. 1. javadalmi tanácsnok, az összes gazdasági ügyeinek ellátásával; ebbe tartoznak a villamosmű is; 2. a katonai és rendészeti tanácsnoki állás, a katonai, egészségügyi, építkezési ügyekkel; 3. adóügyi tanácsnok, a vámügyek ellátásával és adóügyekkel; 4. az új tanácsnok: kulturális tanácsnok címmel, az összes iskolai, közművelődési, jótékony ügyek, alapítványok ellátásával. Külön nagy ügykört vett fel a főjegyző hivatalának. Csak így lehet, rendszeres beosztás mellett, az ügyeket jól el látni.

A kérdés tehát az egész közigazgatási szervezést megbolygatja.

A tanács a kérdésben nem is foglalt most állást, hanem a villamos mű szabályrendeletének további tárgyalását, tekintettel az idő előhaladott voltára, megszakította.

Balogh Kálmán jubileuma.

Ünnepe volt tegnap a nagyvárad i. sz. püspökségi tisztikarnak. A tisztikar egyik legkiválóbb, érdemes tagját, Balogh Kálmán erdőmestert ünnepelték 25. szolgálati évének bebotítása alkalmából.

Balogh Kálmán a csendes, de annál eredményesebb munka embere. Azok közül a manapság oly ritka férfiak közül való, akik

egyszemélyben, aki e szavakat hallotta, illedelmesen megemelte süvegét köszöntésre és így szólott:

— A kisasszony azt hitte, hogy itt várakozik reá valaki.

A tizenkilencéves, egészséges, viruló, fiatal leány ez állítást megerősítette:

— A mama azt sürgönyözte, hogy kocsi-val vár reám az állomásnál.

— A legnagyobb készséggel ajánlom fel gépkocsimat, kisasszony, — mondta udvariasan lord Hayling.

A zavarban lévő leányka megkönnyebbülten lélekzett.

— Köszönettel fogadom, ha ugyan nem térítem el eredeti utjától. Mert én Brampton Spaba akarok menni.

— En is éppen ott lakom! — mondta a lord.

— Igazán? — kiáltotta örömmel az idegen nő. — Akkor talán ismeri a mamámat, mrs. Lauriert?

Kinos szünet következett.

— Mrs. — Lau — Laurier ... az ön — ma ... mamája? Ismerem ... Igazán mondom ... ismerem!

— Tegnap sürgönyözte, hogy ezzel a vonattal jöjnek ideig, és ő majd vár reám! Sajátoságos. hogy most még sincs itt!

Lord Hayling ámulva hallgatta a leány kijelentéseit.

— Engedd, hogy miss Lauriernek segítszem podgyásza felrakodásánál, — mondta nyugodtan az ezredes. — Az én vonatomban ugyanis még csak tíz perc múlva érkezik.

Lord Hayling elpirult, mikor nagybátyjának szeme közé nézett, ami a férfinél mindig a büntudat áruló jele szokott lenni.

— Ön igazán szeretetreméltó! — hízoggett a leányka, mikor Lord Hayling az autóban mellette helyet foglalt és a terítőt gondosan a térdeire takarta. Mamám bizonyosan hálás lesz előzőkenységéért.

Arthur zavartan tekintett bátyjára, aki egész higgadtan szivarra gyújtott.

— Isten önnel, bácsikám!

Brough ezredes köszöntésül megemelte kalapját, mialatt ravaszul mosolygott. A fiatal lord legalább azt hitte, hogy gunyosan mosolygott.

— El ne felejtse, amit mondtam, — sugta oda a sóffórnek az ezredes.

A kötelességéről megteledekezett sóffór biztatólag integetett vissza.

Egy héttel később az ezredes a következő tartalmu levelet kapta: »Kedves Ivo! Könnyű volt kitalálni, hogy a sürgönyt ön küldte a leánynak. Mrs. Laurier halálsápadt lett, mikor Arthur a leányával megérkezett. Késő este volt és már egészen besötétedett. Csakhamar észrevettem, a hirtelen beállott fordulat. A fiatalok örülten szeretik egymást. Eleinte azt hittem, hogy az anya bosszúból el fog tűnni a leánnyal együtt. Csalódtam. Mrs. Laurier, a szegény özvegy sokkal gyöngébb és ingadozóbb jellem, mint a leánya. Ma reggel bejött hozzám, és zokogva kérte bocsánatomat. Miután a leány örökli atyjának minden vagyonát, méltányosnak találnán, ha az egybekelés után mrs. Lauriert egy bizonyos összeggel kártalanítanánk. Mit gondol, helyes ez? Öszinte rokona: Florence«.

— Persze, persze! — mormogta elégedetten mosolyogva az ezredes. — Ennyi hálát megérdemel tőlünk ... kárpótlásul! ...

(Vége.)

Főtisztelendő Papság figyelmébe!

- Uj női- és férfi-cipész üzlet! -



Paróczay Mátyás

NAGYVÁRAD,

Rákóczi-ut és Nagy Sándor-utca sarkán

(Czillér mellett)

ambíciójukat nem a külső, zajos szereplésben, hanem a komoly, fáradhatlan munkásságban, a kötelesség zajtalan, pontos teljesítésében látják kielégítve. Mint béli főerdész kezdte meg szolgálatát a püspökségnél, majd Szmercsányi Pál püspök, kiváló képességeit fölismerte, mint erdőmestert az uradalmi erdő-tisztikar élére állította. Ebben a fontos állásban nagy érdemeket szerzett az uradalmi erdőgazdaság föllendítése körül. Az uradalom hatalmas területén az erdősítés óriási lépésekkel haladt előre.

Több millióra rug azoknak a csemetéknek a száma, melyeket Balogh Kálmán erdőmestere alatt a püspökségi erdővidékekre elültettek. Ma, el lehet mondani, a nagyváradi püspökség erdei a Balogh Kálmán vezetésével álló szakképzett és buzgó tisztikar kezelésében a mintaszervek kezeltetnek s az ország erdőgazdaságai közt a legelső sorában állnak.

Ezen hivatali tevékenységén kívül Balogh mint ember is mindenkinek csak szeretetét és tiszteletét vivta ki. Tisztársainak példás jó kollégája, akik tegnapi jubileuma alkalmával igaz szeretettel ünnepelték.

A tisztikar délelőtt 11 órakor kereste föl Balogh Kálmánt lakásán. Itt Erős Rezső jószágigazgató üdvözölte a jubiléumát rövid, de mélyen átértett beszéddel. Szavaiban rámutatott egy a szakember tudására, mint a hű hivatalfőnök példás buzgóságára és arra az önzetlenségre, igaz barátságra és jóindulatra, melyet tisztársai iránt Balogh Kálmán mindenkor tanúsított. Az igaz szeretet és tisztelet hozta össze erre a napra az egész tisztikart, hogy 25 éves szolgálati évfordulója alkalmából üdvözöljék.

Balogh Kálmán meghatottan köszönte meg az üdvözlést, melyben munkálkodásának legszebb jutalmát látja.

A tisztikar előtt az erdőörök küldöttsége tisztelgett a jubiléumnál Németh István erdőörvezetése alatt, aki talpraesett beszédben köszöntötte a jubiléum erdőmestert.

Este a Rimanóczy-szálloda külön éttermében rendkívül sikerült bankettet rendeztek Balogh Kálmán tiszteletére. A banketten megjelentek a püspökségi uradalom összes tisztjei családtagjaikkal együtt.

Vacsora elején Györy Géza ékes szavak kíséretében remek csokrot adott át Balogh Kálmánnak a tisztikar nevében. A pecsenyéjén Sterba Szabolcs költői lendületű beszédben ünnepelte Balogh Kálmánt. Erős Rezső jószágigazgató rendkívül meleg, szívből fakadó szavakkal mint igaz barátot és ritka gondos családapát üdvözölte Baloghot és a jubiléum neje és családja iránt fejezte ki legjobb kívánságait. Ferencsik Ödön az erdő-tisztikar nevében lendületes szavakkal Baloghot, mint minden igaz férfiú erényekkel ékes hivatalfőnököt üdvözölte. Martos Gyula ügyes beszédben Balogh Kálmánt köszöntötte. Balogh Kálmán megköszönte az ünneplést, a jelenlevő hölgyekre emelte poharát. Marosi Antal Balogh Kálmánt ültette meleg szavakkal. Györy Géza Erős Rezső egyéniségére ültette poharát, aki a nagyszabású erdőszeti program megvalósítását lehetővé tette. Még több pohárköszöntő hangzott el s a társaság a legjobb hangulatban a késő órákig együtt maradt. Vacsora alatt Balogh Kálmánhoz számos üdvözlő távirat is érkezett.

A patkó alakú nagy asztalt Barényi József püspökségi főkertész díszítette rendkívül izlésesen.

A kitűnő ételek és italok s a kifogástalan kiszolgálás özv. Karner Gyuláné vendéglőjét dicsérik. A zenét Bebe Károly jeles bandája szolgáltatta.

Kérjük igen tisztelt vidéki olvasóinkat, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében e miatt akadály történjenek.

A szegényügyi bizottság új elnöke.

Nagyvárad város szegényügyi bizottsága tegnap tartotta alakuló ülését és egyuttal betöltötte az elnöki széket, az ezen tisztségre előzetesen forszírozott dr. Agoston Péterrel. Csak természetes, hogy a választás nem ment szó nélkül, mert dr. Agoston Péter annyira exponált helyzetbe jutott eddigi közszereplésével, hogy attól lehet félni, miszerint a szegényügytől könnyen visszahúzódna éppen azok, akik eddig a legtöbbet tettek humanus téren. A szegényügy rendezésénél pedig feltétlen szükség van ezeknek a további jóindulatára.

Agoston Péternél nem hiányzik az agilitás, de éppen az ő szélsőségeibe menő agilitása könnyen téves irányba terelheti ezt a nagy és fontos kérdést s ezzel sokat árthat az ügynek. A jövő mutatja meg, hogy így lesz-e. Kívánjuk, hogy csalódjunk. A bizottság ülésén különben alig volt jelen a tisztviselőknél kívül négy tag a 21 tagból, ami szintén azt mutatja, hogy nem nagyon érdeklődtek az elnök választás iránt, mert már úgy is tudták, ki a tanács jelöltje.

Rimler Károly elnöklete alatt dr. Vucskics Gyula, dr. Mayer László, Kiss Dávid, Róth János, dr. Agoston Péter, Juricskay Barna és dr. Molnár Imre jegyző voltak jelen. Rimler Károly elnök beszédében fejtegette, hogy a szegényügy kérdésének megoldása nehéz, de hiszi, hogy rövid időn belül mégis sikerül megoldani. A tanács a Rimanóczy hagyaték minél jövedelmezőbbé tételére mindent megtesz. Darvassy Lajos elnök egészségi állapota miatt lemondott s így szükséges az elnöki állás betöltése.

Dr. Vucskics Gyula rámutat a megkerült iratokból, hogy a bizottság kiegészítése még nincs végrehajtva. 1906-ban a városi közgyűlés megbizta a szegényügyi bizottságot, hogy egészítse ki magát a jótékony intézmények elnökségeivel. Ezt elhatározta 1907-ben a bizottság is. Ez nincs végrehajtva, tehát most kell azt végrehajtani.

Kiss Dávid előbbvalónak tartja az elnöki szék betöltését s ajánlja elnökül dr. Agoston Pétert.

Dr. Vucskics Gyula bár a szegényügynél szívesen látja mindenkinek a közreműködését itt van a helye a nemes versenynek, de Agoston exponált irányja miatt őt nem tartja alkalmasnak a vezetésre. Inkább belső városi embert szeretne ez állásra. Ha ez nem lehet, akkor kevésbé exponált embert, pl. Mezey Mihályt, Molnár Imrét szeretné a bizottság elnökül.

Kiss Dávid bármily hitbuzgó embert szívesen lát az elnöki székben. Molnárt akarták, de nem fogadta el. Tisztviselővel kevésbé boldogultak. Agoston Péter agilis ember, ne nézzék politikai irányát.

Rimler Károly látja, hogy nem nagyon buzgó a tagok s így aki vállalkozik, örömmel kell fogadni. Kéri, hogy Agoston Pétert válasszák meg. Ezután szótöbbséggel elnöké dr. Agoston Pétert megválasztották.

Dr. Agoston Péter reméli, hogy elnöki működésének helyességéről Vucskics Gyula ért is meg fogja győzni. Ez a kérdés az, ahova a politika nem mehet be. Az elnökséget elfogadja s kéri, hogy az iratokat tanulmányozás céljából adják ki neki. A bizottságot mielőbb össze

fogja hívni, hogy megkezdjék a munkát. Ezzel véget ért az ülés.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Május 4. este 6 órakor. Kath. Kőr zárúnnepélye a püspöki palotában.

* **Gróf Szögyény-Marich László.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Szögyény-Marich László berlini nagykövetünknek a grófi rangot adományozta. Az erre vonatkozó királyi kézirat a következő:

Magyar minisztertanácsom előterjesztésére Szögyény-Marich László belső titkos tanácsosom, rendkívüli és meghatalmazott nagykövetemnek és törvényes utódainak az 1885. évi VII. törvénycikk 2. §-ának c) pontja értelmében a magyar grófi méltóságot és úgy neki, mint törvényes fiúutódainak egyszersmind az örökös főrendibázi tagsági jogot adományozom.

Kelt Bécsben, 1910. évi április 17.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Gróf Khuen-Héderváry Károly s. k.

* **Látogatások Miskolc Ferenccs főispánjánál.** Miskolc Ferenccs főispánjánál a tegnapi nap folyamán igen sokan tettek látogatást. A látogatások idejét legnagyobb részt a nemzeti munkapárt jelöltjei töltötték ki. A jelöltek felvilágosításokkal szolgáltak a kerületekben folyó munkákról és a munkapárti jelöltek állásáról. A jelöltek természetesen a karhatalmak ügyében is tettek előterjesztéseket.

* **A gyermekbarát elnök választógyűlése.** A gyermekbarát egyesület tegnapi napra hívta össze elnökválasztó közgyűlését. A gyűlésen Berkovits Ferenc elnököt. A gyűlésen azt határozták, hogy az elnöki tisztség elfogadására fel fogják kérni Hlatky Endre főispánt s az elnökválasztó közgyűlést május 4-én tartják meg.

* **Vátozás a menetrendben.** A Budapest nyug. pályaudvarról jelenleg este 9 óra 10 perckor indul egy gyorsvonat mely délután 3 óra 31 perckor Predeálra érkezik. Ez a menetrend most megváltozik és a vonat 9 óra 35 perckor fog indulni s Predeálra délután 3 óra 46 perckor fog érkezni.

* **Lélekkufárok.** A legsötétebb bűn, az emberkereskedés még mindig divik. Nem rakják ugyan hajófenékre a rabszolgákat, nem fűzik szíjra az embereket, nem korbáccsal hajtják igába őket, hanem suhogó selyem ruhákkal, a téltenség ígéréttel, csengő aranyakkal, mézes-mázos szavakkal. És az az iga, amelybe most viszik a szerencsétleneket, ezerszer rutabb és ezerszer kínosabb és ezerszer jobban kiállt a társadalom támogatásért. Régen 20—30 krajcár volt egy ember ára, ezért eladták az ember fizikai erejét, ma 80 korona az ára és ebben az árban benne van a tiszta lelki világ halála, az erkölcs megtagadásának díja is. Több az áru, több az értéke is, a kereskedés aránya tehát számszerűleg redukálódott, de értékileg emelkedett. Bene Margit lélekkufár Nagyváradon ütötte fel tanyáját. Ki tudja, mióta üzi mesterségét ez a kufár és ki tudja hány ártatlan teremést juttatott a fertőbe. Tegnap, talán elbizakodva ezeddig sikerében Nagyváradon két leányt akart értékesíteni, fejéenként 80 koronáért. Rajta vesztett, a rend-

őrség elfogta s megindította ellene az eljárást. És most azt hiszi a hatóság és a közönség is, hogy elég van téve mindenkinek Bene Margitot megbüntetni. A büntetés talán a legszigorubb lesz és mégis, mi fog történni? Bene előtt egyszer csak fel fog nyilni a börtön kapuja és akkor újra kezdi mesteriségét. Itt más valamit kell tenni. Más, ami nem merül ki a börtönben, aminek magából a társadalomból kell kiindulnia s ami alapját fogja képezni a jövő társadalmának és utját fogja vágni a lélekkufárok üzelmeinek.

* **A nagyvárad repülőgépe.** Nagyvárad eleven kulturélete sok nevezetes alkotást teremtett már s most a legmodernebb és legnagyobb jelentőségű küzdelemben a levegő meghódításában is felveszi a versenyt a nagy külföldi gócponttal. Ime megszületett az első nagyvárad repülőgép. Nagyjelentőségű dátum a város kulturtörténetében: 1910 április 24-én állítják ki a vármegye dísztermében Lantzendorfer Antal honvédbadnagy repülőgépét, amely az utolsó szögig Nagyváradon készült. Az érdekes konstrukciója biplan, amely Lantzendorfer Antal hadnagy tervei és számításai szerint a Farman-féle biplánok rendszerében épült Vadász és Grósz kocsigyárában már teljesen készen áll, csak az utolsó szerelési munkákat végzik rajta. A nagy reményekkel épített érdekes gépet, amelytől úgy a tervezője, mint a nagyvárad szakértők nagy sikereket várnak, néhány napig lesz kiállítva a vármegyház nagytermében. A repülőgépet 24 től kezdve naponta egy korona belépődíjért megtekintheti a közönség, Lantzendorfer Antal a kiállítás után azonnal megkezdte repülő kísérleteit s Nagyváradon készült repülőgéppel részt fog venni a budapesti repülőversenyen.

* **Teherszállítók a járdákon.** Tegnap délután nagy csődületet okozott a Bémer-téren Marosán Sándor a Kádár-féle üzlet hestese. Marosán a Rimanóczy-utcából négykerekes kocsin egy hordót és üvegeket szállított és a kocsit a gyalogjárón húzta. A Bémer-téri rendőrszem látván, hogy Marosán a szabályrendelet ellenére a gyalogjárót elfoglalja kocsijával, Marosánt figyelmeztette, hogy a járdáról azonnal menjen le, miután pedig Marosán a felhívásnak eleget tenni vonakodott, sőt a rendőrrel veszekedést és dulakodást kezdve ellenszegült, a rendőrszem az odasiető másik rendőr segítségével előállította a rendőrkapitányi hivatalhoz, ahol Marosán lezárattott. A rendőrkapitányi hivatal ez alkalomból ismét figyelmezteti a cseléd és tanonc tartó gazdákat és munkaadókat, hogy alkalmazottaikat figyelmeztessék arra a körülményre, hogy a gyalogjárókon kocsikat húzni s nagyobb tárgyakat vinni szabályrendeletileg tilos, mert a rendőrkapitányi hivatal, hogy az elharapódzott és türehtetlen állapotnak véget vessen a legszigorubb fog eljárni az ilyen kihágást elkövetőkkel szemben s nemcsak a kihágási eljárást fogja ellenük folyamatba tenni, hanem az illetőket minden egyes esetben elő fogja állítani a kapitányi hivatalhoz.

* **A szegedi áldozatok temetése.** Tegnap temették el a szegedi kazánrobbanás áldozatait. A temetésen óriási néptömeg volt jelen, mely elkísérte a halottakat a temetőbe. A síroknál megrázó jelenetek játszódtak le. A temetésre a szociálisták is kivonultak, azonban ott semmi féle tüntetést nem rendeztek. A szociálisták legközelebb népgyűlést fognak rendezni és azon fogják nyilvánítani nézetüket a történetek felett.

* **Pályázati hirdetés.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 129—6442.

1910. kgy. sz. hozott véghatározata alapján, a megüresedett olasz-i kerületi tiszti orvosi és egy I. oszt. rendőrbiztos valamint ezek betöltése folytán esetleg megüresedő egyéb állások betöltése végett pályázatot hirdetek. A kerületi tiszti orvosi állás évi 2000 korona fizetés és 600 korona lakbér: az I. oszt. rendőrbiztosi állás pedig évi 2100 korona fizetés és 600 kor. lakbérilletményen van javadalmazva és a f. évi május hó 12 napján megtartandó rendes havi közgyűlésen fog választás útján betöltetni. Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy a szabályszerűen felszerelt és főispán ur ő méltóságához, mint a kijelölt választmány elnökéhez címzett pályázati kérvényeiket a f. évi május hó 7 ik napjának d. u. 5 órájáig a polgármesteri hivatalhoz (városház I. emelet 4. sz.) annál inkább beadják, mivel a később érkezett, vagy nem kellően felszerelt kérvények figyelembe nem vétetnek. Nagyvárad, 1910 április hó 20 án. — *Rimler Károly*, polgármester.

* **Vakmerő kabát rablás.** Czirkál Ferenc asztalos segéd a rendőrségen tegnap a következő panaszt tette: Tegnap este a Nagypiac-téren, amidőn lakást keresett megszölytött egy alacsony zömök termetű vöröses bajuszu lisztes ruhájú malom munkás kinézésű ember s ajánlkozott, hogy egy jó szállásra fogja elvezetni. Czirkál Ferenc beugrott az idegennek és vele együtt a Nagypiac-téren keresztül a Pecze-felé ment. Utközben az ismeretlen vezető kissé hátramaradt, majd hirtelen megragadta a Czirkál Ferenc vállára vetett téli kabátját s azzal elszaladt. Czirkál kabátoltvajt üldözőbe vette, azonban sötétben szemelől eltévesztette s így megfogni nem tudta. Téli kabátban volt Czirkálnak 30 korona és egy 57 koronáról szóló takarékpénztári betétkönyv. Az ellopoit téli kabát fekete színű bársony galléru. A rendőrség a nyomozást folyamatba tette.

* **Akik a falat verik le.** Hajdu Istváné panaszt emelt a rendőrségen, hogy a Smetka György-utcában épített új házánál az éj folyamán ismeretlen tettesek az utcai részen levő ablakpárkányt leverték s a falat levakarták. A rendőrség az eljárást folyamatba tette.

x *Finom uri fehérenemű és minden uri divát és kalap ujdonság megérkezett*

Róth M. utóda cégnél.

Bémer-tér.

Eredeti angol férfi cipők.

x **Aranypor a Körözsbén.** Érdekes felfedezésre jutott egy külföldi nagyobb cég megbízottja, ki folyóvizek aranypor tartalmának megvizsgálása céljából van Magyarországra kiküldve. Rövid kutatás után ugyanis rájött arra a nagyszerű tényre, hogy a Körözs vize — különösen Nagyvárad körül — rendkívül dusan van felítve aranyporral, melyet bárkinek is módjában áll kiszedni belőle. Azonban erre a célra csakis jó minőségű cézna vásznat lehet felhasználni az átszűrések szempontjából. E kitűnő céznáváson egyedül a Kovács Ákos-cégnél (Szt. László-tér) szerezhető be. Egyébként a Kovács Ákos cég vásznai olyan jó minőségűek, hogy még aranyserzésre sem szabad elpocsékolni, mert gyémántot ér a tartóssága.

x **A Lloyd kávéház** modernül berendezett helyiségében Április hó 19, 20, 21, és 22-én a következő igen érdekes mozgófénykép ujdonságok lesznek bemutatva: 1. Ökörítői tűzvész. Halálból eredeti helyszíni felvétel. 2. Geltseherék között. 3. Schneidig főhadnagy. 4. Peru látképe. 5. Baltharas lakomája. 6. Metamorphozis. 7. Becsületes gazember. 8. Gyermekrablás.

* **Borsalino**, Pichler és angol kalap tavaszi ujdonságok **REICHARD ÁRUHÁZABA** megérkeztek, hol legegységusabb budapesti és amerikai cipők kaphatók.

x **Olvassa el kérem!** ha érdekli, hogy lakásában miért érhet el takarítást villamos áramfogyasztással. On égethet már 16 gyertyafényű Wolframégőt és ami a régiakkal szemben óránként kb. 3 fillért takarít meg, tehát nem szükséges, aki nem akar nagy világitást, hogy 32-es vagy 50 gyertyafényű égőket alkalmazzon és ami a f. évi nálam, ezen *Wolfram égő* 2 K 40 fill. Stern villamos felszerelési vállalata Bémer-tér 2. Telefon 556. Szívesen szolgálok felvilágosítással.

A Rokszin-ügy.

Tegnap hallgatták ki azokat a tanukat, akiket a főtárgyalás folyamán elsőrendű vádlott védője dr. Fényes Ödön jelentett be annak igazolására, hogy a Porumb-családban eddig több terheltségi eset fordult elő. A tanuk igazolták ezt a körülményt, minek folytán a törvényszék elrendelte Porumb Kornél elsőrendű vádlott elmeállapotának orvosi megfigyelését. Azonkívül több fontos tanuvalloolás volt.

A tárgyalásról részletes tudósításunk a következő:

Rozseszku Tullius, Zsurzsumán Juon nagysebesi kántor, Zsurzsumán Juonné, Lunk Luka, Lunk Demeter, Lunk Demeterné és Hajdu Florián harangmezői lelkész igazolták, hogy Porumb Kornél anyai felmenői, névszerint Lunk Tivadar nagysebesi lelkész és ennek fiai, u. m. Lunk Illés, szintén nagysebesi lelkész és Lunk Tivadar marosszamosi lelkész és a család többi tagjai is mind többékevésbé terheltek voltak.

Lunk Illés nagysebesi lelkész például fiatal korában annyira elmebeteg volt, hogy az utcán ruha nélkül járkált. Később kigyógyult valamennyire, de azután is követett el ferde dolgokat. Az öreg Lunk Tivadarné szintén nem volt tiszta elméjű.

Lunk Illés fián, Lunk Ananiászon pedig annyira kitört ez előtt 6—7 évvel az örökség, hogy Lipótmezőre kellett vinni.

Nádra György jegyzőbírók, aki annak idején Porumb Kornél jegyzői irodájában volt alkalmazva, azt adja elő, hogy Porumb Kornél elmeállapotát illetőleg semmi rendellenes dolgot nem tapasztalt. Hivatalos teendőit elvégezte, kicsapongó nem volt. Kártyázott, de csak úgy, mint ép elméjű ember szokott. Idegesnek nem tapasztalta.

Elnök ezenkívül több kérdést intéz hozzá a Pelok-féle földvétele, a váltókra és a Bleyer—Zámory perre vonatkozólag. De ezekről keveset tud.

Dr. Fráter Pál kérdésére elmondja tanu, hogy 1906. nyarán Porumb Kornél igen sok pénzt mutatott neki, valami 14.000—15.000 koronát. Ezekről azt mondta neki, hogy hozományul kapta. Hogy hova tette ezután Porumb Kornél ezt a pénzt, azt nem tudja. De később az irodába érkezett telekkönyvi végzésekből látta, hogy id. Porumb Nesztor ingatlanairól a terhek le lettek törölve.

Ezután következett Csanády Jenő nagy-szalontai főszolgabíró kihallgatása.

Elnök kérdésére előadja Porumb Kornél volt illyei jegyző kétszeri felfüggesztésének az előzményeit. Az első felfüggesztés azért történt, mert Porumb Kornél elhanyagolta hivatalát. Sohasem volt illyén. Továbbá nem teljesítte, sőt egyenesen akadályozta a közigazgatási bizottság azon határozatát, miszerint Illye község köteles a román iskola mellett magyar iskolát is fenntartani, minthogy a létező állapot szerint a magyar ajkuak is a román iskolába kénytelenek járni. A második felfüggesztés már sikkasztásért történt. Ennek folytán vesztette el hivatalát is.

Porumb Kornél elmeállapotát illetőleg semmi különösöt nem tapasztalt. Csak rendetlen és lusta embernek ismerte.

Hogy Rokszin György a főszolgabírói irodából aklát lopott volna el, arról tudomásal nem bír. Erről kéri megkérdezni Tóth István szolgabíró, aki felvilágosítást adhat e tekintetben. De ő a hallottak után, de meg azért is, hogy egy alkalommal Rokszin arra kérte Tóth Istvánt, hogy igazítsa ki a vétivet, ő mégis elrendelte, hogy Rokszinnak csak akkor szabad kiadni aklát ha ő otthon van és akkor is felügyelet mellett.

Ezután indítványozza a kir. ügyész Tóth István szolgabíró kihallgatását.

A törvényszék ezt elrendeli.

Elrendeli továbbá a tanak vallomása alapján Porumb Kornél elmeállapotának a megvizsgálását.

Kihallgatták még Costa János jánosdai lelkeszt a Patkás-féle kötelezvényre vonatkozólag, továbbá Rajku Sebőt, az aradi »Viktoria« vezértitkárát a hamis váltókra vonatkozólag, dr Podhracsky Réz-ő nagyszalontai ügyvédét a Csonka-féle elleníratra vonatkozólag és végül Rokszin Tivadart szintén a Patkás-féle kötelezvényre vonatkozólag.

A tárgyalást holnap folytatják.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Péntek: Golipus királyfi.

Szombat: Luxemburg grófja.

Vasárnap: délután Rip Rip, este Obsitos (először.)

Ivánfi Jenő Tartuffe.

A tegnapi előadás korántsem maradt az előző mögött. A közönség még nagyobb érdeklődést tanúsított az előadás iránt, mint előző nap, amennyiben zsufolásig megtöltötte a színházat. A tegnapi előadásnak két vonzóereje is volt. Az egyik és fő vonzóerő Ivánfi vendégszereplése s a másik, hogy Moliere egyik leg-híresebb darabját, Tartuffe-ot adták, amely még nálunk nem került színre. A tegnapi előadás csak beigazolta az előzőleg hangoztatott meggyőződésünket, hogy a közönség nem hibás, ime másodszer is megtöltötte a színházat egy komoly darabra. A darabot bár nem adták még nálunk, főlegesen írni. Az est központja Ivánfi volt.

A vendégszereplő a tegnapi szereplésével nem nyújtott újat. Ugyanazt mondhatjuk most is, amit a Schylockjáról mondtunk, Tartuffe szerepe nem kívánt oly nagy feldolgozást mint az, mindazonáltal ez alakítása is művészi volt s gondosan vol. feldolgozva szerepének minden motívuma. Ivánfi azt játszotta tegnapi

amit Moliere akart és ezt minden kiváncsi nélkül oldotta is meg. Azt hisszük ezzel eleget is mondtunk róla.

Az itteni szereplők közül Angyal Ilkát, Écsy Emiliát és Hunyadyt emeljük ki, akik ismert tudásukkal kifogástalanul igyekeztek a darabot sikerre juttatni.

—II.

Oedipus király. Ma este a legérdekesebb Ivánfi vendégszereplés zajlik le. Sophoklesnek, a legnagyobb hellén drámaírónak híres szomorujátéka, Oedipus király kerül bemutatásra. Az antik tragédiák és hitregék legszebb mondája eleventül meg ebben az ó-görög játékban, amely két ezredév alatt sem évült el és ma is gyöngyét képezi a világirodalomnak, Ivánfi Jenő nagyszerű interpretálásában életet, erőt és színt nyer a szerep minden szava és mozzanata. Egyetlen alkalom, hogy a közönség megismerkedjék ezzel a klasszikus remekművel, amely minden intelligens embert mélyen és bensőségesen érdekel.

EGYESÜLETEK.

Az állatvédő egyesület gyűlése. A nagyváradi állat- (madár) védő egyesület f. hó 24-én vasárnap délelőtt tartja rendes évi közgyűlését. Tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jelentés az egyesület évi működéséről. 3. Pénztári számvizsg. bizottság jelentése az 1909 évi számadásokról. 4. 1910 évi költségeloirányzat. 5. Indítványok, A közgyűlést megelőzőleg 10 órákor választmányi ülés. Ezen közgyűlésre a tagokat tisztelettel meghívom. Nagyvárad, 1910 április hó. Wertheimstein Alfréd elnök.

Z E N E.

Hangverseny a püspöki palotában.

A nagyváradi katolikus kör tartalmas téli előadásainak méltó befejezése lesz az a pompás zárünnepély, melyet május 4-én este 6 órákor tartanak a püspöki palota dísztermében. A *Beleznay* Antal vezetése alatt álló hatalmas vegyes kar, mely tavaly oly méltó feltűnést keltett két nagy számmal fog szerepelni az ünnepély műsorán. *Haydn* Négy évszak oratoriumából a tavasz nagy kardsal lesz a megnyitója, egy *Mayerbeer* operából vett kardsal pedig a befejezője az ünnepélynek. Csipkésné és Báthoryné külön énekkel számmal szerepelnek a műsoron, — mely-

nek egyik kiemelkedő pontját a kamarazene triója fogja képezni. A fényes sikerűnek ígérkező ünnepély központját Szentiványi Károly prépost a kiváló szónok előadása alkotja. Az 5, 3, 2 és 1 koronás jegyeket dr Imrik Gusztáv titkárnál és Láng Józsefnél lehet előjegyezni, illetve kiváltani.

TÁVIRATOK.

Mark Twain állapota.

Newyork, április 31. Mark Twain ereje tegnap délután óta rohamosan fogy és az orvosok minden pillanatban várják halálát. Már csak oxigén belélegzésével tudják életét meghosszabbítani.

NYILTTÉR.

Dr. Barta Andor

szülész és nőorvos

Szent János-utca

18. sz. alá költözött.

KÖZGAZDASÁG.

Mikor lesz a vásár Nagybajomban?

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 27. 419. III. 1910. sz. leiratában való hivatkozással, van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a Bihar megye területéhez tartozó Bihar nagybajom községben a f. évi június hó 4-ikére eső országos vásár kivételesen a f. évi június hó 6-ik napján fog megtartatni. — Nagyvárad, 1910. április hó 21. A nagyváradi kereskedelmi- és iparkamara: Huzella Gyula, kir. ker. tan. elnök. Dr. Sarkady Lajos, titkár.

Dr. VUCSKIOS GYULA.

Értesítés.

Tisztelettel hozom a hölgyközönség tudomására, hogy

áruházam megnyitottam.

Szilágyi Ernő

Nagyvárad, Rákóczi-ut 3. sz.

(Weiszlovits-ház.)

Áruházam főbb cikkei: Selyem, csipke, szalag és mindennemű ruha, kalap-diszek és összes hozzávalók.

Nagy raktárt tartok: különleges nőruhakelmékből, himzett batistokból, női harisnya és cernakeztyükből.

Valódi francia bőrkeztyükből óriási választék.

Magyar Bank Részvénytársaság

Nagyvárad.

Hirdetmény.

A »Magyar Bank« részvénytársaság 1910. március hó 30-án tartott rendkívüli közgyűlése elhatározta, hogy részvénytőkéjét 5000 drb. 200 korona n. é. részvény kibocsátása által 1 millió koronáról 2 millió koronára emeli fel, a melyből egyelőre 2500 darabot bocsájt jegyzésre s így részvénytőkéjét

1.500,000 korona, azaz Egymillióötszázezer koronára emeli fel.

Az új 2500 darab részvény kibocsátása a következő feltételek mellett történik:

1. A régi részvényesek elővételi joggal birnak minden két részvény után egy új részvényre.

2. Az új kibocsátású részvények 200 korona névértékben bocsáttatnak ki 206 korona árfolyamon.

3. Az igazgatóságnak jogában áll a régi részvényesek által át nem vett részvényeket szabadkézből 206 korona kibocsátási árban az arra jelentkezők között elhelyezni.

4. Az elővételi jog gyakorlásának határideje 1910. június 1.

5. Az átvételi árfolyam 206 korona, melyből 200 korona a részvénytőkét, 6 korona pedig a tartalékalapot illeti.

6. A befizetés négy részletben is teljesíthető és pedig:

56 K az elővételi jog gyakorlásakor és jegyzésekor,

50 » 1910. július hó 1-én,

50 » » október hó 1-én,

50 » » december hó 1-én.

az intézet pénztáránál Nagyváradon, vagy margittai fiókpénztáránál.

7. A befizetett összegek után 1910. december hó 31-ig 5%-os kamat megtérítetik s az új részvények

1911. január 1-től kezdve az üzleti haszonban

részesülnek.

8. A befizetésekről ideiglenes részvények adatnak ki s a késedelmes befizetőkre az alapszabályok erre vonatkozó §-ai nyernek alkalmazást.

Nagyvárad, 1910. március hó 30-án.

Az igazgatóság.

Egyszeri használat meggyőz mindenkit, hogy a

Gyöngy

Szinszappan

minden vízben, akár meleg, vagy hideg, kemény vagy lágy, gyorsan és erősen habzik; könnyen hatol a szövetbe, MEGLEPO GYORSAN OLDJA A SZENNYET, anélkül, hogy a szövetnek legkevésbé is ártalmára volna, teljesen tiszta és ment maró anyagoktól.

Csodálatos tisztító erejét a nyers anyagok leggondosabb kiválasztásának köszönheti.

A Gyöngy

szappan

mindig egyenlő minőségben lesz előlítva.

Használata minden tisztítási célra és mindennemű mosáshoz a legkiadósabb.

A Gyöngy

Szinszappan

minden háztartásban jelentékenyen megtakarít IDŐT, MUNKÁT és PÉNZT.

A Gyöngy

Szinszappan

a mosószappanok királya.

Elsőrendű magyar gyártmány

Készíti a

Magyar Zsirművek r. t.

Nagyváradon,

melynek városi raktárában (Zöldfa-utca) ezenkívül a mosószappanok minden faja (debreceni, szegedi, csont, márvány, legfinomabb beretvaszappan stb.) valamint KÓKUSZSIR, CSÓ és LEVESTÉSSTÁK a legkisebb mennyiség vételénél is EREDETI GYÁRI ÁRON KAPHATÓK.

5135—910. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága 84—4275—910. kgy. sz. határozatával elrendelte a volt püspökségi magtár telkén a községi polgári és elemi leányiskola kibővítését illetve újra építését.

A város tanácsától idevonatkozólag nyert megbízás folytán I. az olasz-i polgári leányiskola kibővítésének, II. újonnan építendő 6 oszt. elemi leányiskola, III. újonnan építendő közös tornacsarnok, IV. szolga lakás átalakításának és V. az udvar rendezés összes építő munkálatainak vállalatba adása czéljából f. évi május 6-ik napján d. e. 10 órakor a városháza bizottsági termében nyilvános árlejtést fogok tartani.

A vállalatba adandó munkálatok a következők:

1. Bontási munkák.
2. Föld. kőműves és elhelyező munkák.
3. Vas munkák.
4. Ács munkák.
5. Bádogos munkák.
6. Cserepező munkák.
7. Asztalos munkák.
8. Lakatos munkák.
9. Mázoló munkák.
10. Üveges munkák.
11. Vízvezető berendező és csatornázó munkák.
12. Kályhás munkák.
13. Kárpitos munkák.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 5 százaléka teendő le a város házi pénztárába. A bánatpénz készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban tehető le. A bánatpénzt az ajánlatához csatolni nem szabad: hanem a bánatpénz letételét igazoló nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolatai csatolandó az ajánlatához.

Ajánlatok csak írásban alulírott küldöttései elnök kezéhez 1910. évi május 6-ik napjának d. e. 10 órájáig adhatók be. Az ajánlatok a nyilvános árlejtésben fognak felbontatni.

Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak a szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékban megjelölendő az a munkálat, melyre az ajánlat vonatkozik.

Ajánlat csakis egységárak megjelölése mellett tehető ebből a czélból a város ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket bocsát a pályázók rendelkezésére, vagyis az ajánlattevőknek maguknak kell azon egységi árakat kitüntetni, melyek mellett a munkálatok végrehajtását kötelezik.

A fenti vállalatra vonatkozó általános és részletes feltételek, ártételekkel ki nem töltött költségvetések és tervek a városi mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a költségvetések díjtalanul megszereshetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy jelen hirdetményt, az árlejtési feltételeket ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket és terveket ösmeri és azokat magára kötelezőknek elfogadja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok és magyar honos műszaki erő stb. alkalmazására vonatkozó határozmányai minden ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Az összes munkálatok egyenként, csoportonként vagy egy fővállalatnak adatnak ki, miért is az egyes munkanemekre tett ajánlatok is figyelembe vétetni fognak.

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett a végleges döntés megtörténik, ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozat jogerőre emelkedésével kötelezi.

Ama pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon keresk. és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A város közönsége fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg újabb árlejtést tarthasson.

Nagyvárad, 1910. április hó 13-án.

Komlósy József,

jog és gazdaságiügyi tanácsnok, mint az árverési küldöttség elnöke.



Uj üzlet!

Uj üzlet!

Villamos és légszesz felszerelési vállalat

Benedek Ferencz

Sas passage.

Telefon 946

Raktáron tart villamos és légszesz felszerelési alkatrészeket. **Olcsó fény** társulat kizárólagos képviselője. Elvállalok karban tartásokat légszesz villany házi csengőket és telefonokat. Költségvetésekkel díjmentesen szolgállok. Telefon hívásokra személyesen megjelenek.

Kiváló tisztelettel

Benedek Ferencz

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Kecskeméthy István

Nemzeti szállodája, étterme és kávéháza, Kert-utca, ipartestületi ház.

Van szerencsem, úgy a helybeli, mint a vidéki közönség b. tudomására hozni, hogy a Nemzeti szálloda összes vendégszobáit, sörcsarnokát, éttermét és kávéházát újonnan átalakítottam azokat a mai kor igényei szerint berendeztem, a szobaárakat pedig le szállítottam. Egyben kiemelem, hogy nyáron át szép kerthelyiség áll a közönség rendelkezésére.

Jó magyaros konyhám, frissen csapolt kőbányai sör és sajáttermésű boraimat mérsékelt árakon bocsátom vendégeim részére.

Naponta friss és izletes villásreggeli ebéd és vacsora. Abonensek elfogadtatnak, mérsékelt árak mellett.

Ugy a szállodát, mint a sörcsarnokot és éttermet személyesen vezetem s vendégeim pontos és előzékeny kiszolgálásáról mindenkor gondoskodom.

Szives pártfogást kér tisztelettel

Kecskeméthy István,
vendéglős.